

En neurologisk sjukdom eller skada påverkar även anhöriga på olika sätt. Många anhöriga som kontaktar Neuro beskriver hur de tvingas ta itu med både yttre och inre krav på att räcka till. Oro inför framtiden och svårigheter kring att förhålla sig till såväl sjukdomen som partnern är vanliga, förutom de olika praktiska frågor som behöver hanteras. Men för den som är medlem i Neuro finns det olika former av råd och hjälp att få tillgång till.

Här finns hjälp för den som är anhörig

Vid sidan om de olika samhällsstöd som denna artikel handlar om, kan det vara värt att nämna att du som anhörig kan få stöd kring din egen situation. De olika neurologmottagningarna eller sjukhusen har ofta kuratorer man även som anhörig kan vända sig till. Även hos många vård- eller hälsocentraler där man bor kan man få träffa kurator eller psykolog. Det är inte alltid som väntetiden hos dessa behöver vara så lång.

I juni skickade Neuro ut en enkät till våra cirka 1 600 anhörigmedlemmar. Bland de svarande uppgav nästan 40% att de i sin roll som anhörig önskade "hjälp av juridisk karaktär kring att få stöd från samhället såsom sjukpenning, hemtjänst, avlösning, hjälpmedel etc." Vad kan då samhället bistå den anhörige med?

Först ska sägas att det är omöjligt att sammanfatta detta på endast några sidor. Artikeln blir därför endast grundläggande. Det går inte heller att förutsäga vilken hjälp man som enskild kan räkna med. Detta

eftersom behov och sjukdomens påverkan varierar och lagarna dessutom medger olika bedömningar. Det går att läsa mer om de olika insatserna i tidigare nummer av "På rätt sida" i Reflex Magasin, som finns tillgängliga på www.neuro.se

Vid neurologisk sjukdom kan det uppstå praktiska behov kring vardagen, och att orken eller förmågan till att ta hand om dessa sysslor påverkas. Det kan gälla sådant som städning, tvätt, matlagning eller att ta hand om sina personliga behov eller att förflytta sig. Detta kan man då få hemtjänst eller ledsagning från kommunen för.

Vid en ansökan om detta är det vanligt att kommunen hänvisar till att den anhörige får stå för en viss del av hjälpen. Detta med hänvisning till äktenskapsbalken och dess skrivningar om att vi ska hjälpas åt så att våra "gemensamma och personliga behov skall tillgodoses". Värt att nämna är att man inom äktenskapet eller som sambor inte har skyldighe-

ter att hjälpa varandra med personlig omvårdnad, om ni inte själv önskar ha det så. I den lag som styr detta, Socialtjänstlagen finns också beskrivet att du som anhörig ska kunna få enskilt stöd riktat till dig. Det finns även möjlighet till avlösning. Du kan ta kontakt med kommunens anhörigstödjare som ofta kan erbjuda enskilda samtal eller deltagande i samtalsgrupper

Vissa kommuner har som alternativ en möjlighet för den anhörige att, om hen önskar, få en viss ekonomisk ersättning för att hjälpa sin närstående i hemmet. Då avses hjälp med bland annat personlig omvårdnad, snarare än hushållsarbete. Detta är en typ av anhöriganställning och kallas ibland för hemvårdsbidrag.

Om de olika hjälpbehoven är stora, kan man i stället få hjälp enligt lagen LSS. I LSS finns olika insatser. Dels personlig assistans för hjälp med olika personliga behov samt hushållssysslor, dels sådant som ledsagning eller avlösning för att du som anhörig

**”PÅ RÄTT SIDA” OM ANNAN
INTRESSANT INFORMATION:**

Reflex M nr 3 2013

– om stöd till barn och anhöriga

Reflex M nr 1 & 2 2017

– om bilstöd

Reflex M nr 4 2017

– om bland annat god man och förvaltare

Reflex M nr 5 2017

– om framtidsfullmakt och anhörigbehörighet

Foto: Håkan Sjunnesson

rig ska kunna ägna dig åt egna behov av fritid. Tiden för avlösning ska då anpassas efter dina behov, och kan ske både dagtid, kvällar eller helger.

Om sjukdomen gör att det uppstår svårigheter vid förflyttningar kan olika hjälpmedel fylla ett viktigt behov. Detta kan då en förskrivare, till exempel en arbetsterapeut eller fysioterapeut (sjukgymnast) hjälpa till med

Om det uppstår stora svårigheter med förflyttningar eller att åka med tåg, bussar, spårvagnar och andra kollektiva reseslag kan man få färdtjänst. Då får man tillstånd att åka med taxi eller rullstolsbuss. I dessa fall kan du som anhörig få åka med gratis, om det är så att du behöver hjälpa till under resan. Då får man detta inskrivet i tillståndet. Om behovet istället mest finns sedan man kommit fram till resmålet, så får den anhörige betala en avgift för att få åka med.

Det finns även möjligheter att få sin bil anpassad, om din närstående får

olika former av rörelsehinder. Bilen kan då anpassas med tex handreglage för gas och broms, rattspinnare, eller golvsänkning för att den närstående ska kunna köra bilen. Man behöver i dessa fall läkarintyg angående körförmågan. Anpassningar i bilen kan även göras om den närstående endast är passagerare. Det går även att få ett visst bidrag för att kunna inhandla en ny bil.

När det gäller arbetsförmåga kan ju både den som är sjuk liksom den anhörige behöva vara sjukskriven, under kortare eller längre tid. Då får man ca 80% av inkomsten i sjukpenning. Här är ett tips att en del fackförbund har försäkringar som ingår i medlemskapet, där man kan få ytterligare del av inkomstbortfallet täckt. Om en närstående är svårt sjuk kan man som anhörig få så kallad närståendepenning, om man vårdar den närstående på sjukhus eller i hemmet. Det behöver inte handla om att du ger sjukvård, utan mer att du behöver vara hos perso-

nen som stöd. Närståendepenning kan man få även om det finns vårdpersonal eller hemtjänst tillgänglig under samma tid.

För de kostnader som hemtjänsten, läkemedel, sjukvård eller olika hjälpmedel kan medföra kan man få en ekonomisk ersättning från försäkringskassan. Detta kallas merkostnadsersättning, och det kan man få om merkostnaderna är minst 25% av gällande prisbasbelopp. Det innebär att de behöver vara minst 11 625 kronor för 2019.

Avslutningsvis se till att inte säga upp de olika liv-, olycksfalls- eller sjukförsäkringar den närstående har vid sjukdom. Samt kontrollera vad som kan ersättas från de du eventuellt har.

För individuellt stöd eller information kring samhällets stöd – kontakta Neuros rättsombud på 08-677 70 19 eller rattsombud@neuro.se ●

MAGNUS ANDERSSON
KOORDINATOR FÖR
RÄTTSOMBUDEN I NEURO